

Sygn. akt V AGo 3/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, Wydział V Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Aleksandra Janas

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2018 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

z udziałem A. S.

o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego

postanawia:

oddalić wniosek.

Sygn. akt V AGo 3/18

UZASADNIENIE

Wierzyciel (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. złożyła wniosek o stwierdzenie wykonalności wyroku Sądu Arbitrażowego ad hoc wydanego przez arbitra M. S. w G. w dniu 16 sierpnia 2017 r. poprzez nadanie mu klauzuli wykonalności w całości. Wyrokiem tym wydanym, w oparciu o zapis na sąd polubowny zamieszczony w wezwaniu dłużnika do zapłaty z dnia 17 lipca 2017 r., Sąd Polubowny zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę: 6.128.081,89 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, a także zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 3.075 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania polubownego.

Dłużnik, któremu doręczono przedmiotowy wniosek w dniu 16 października 2017 r.

i którego wezwano do ustosunkowania się do jego treści w terminie 14 dni pod rygorem pominięcia, wskazał, że nie wnosi żadnych zarzutów co do wniosku.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

(...) Spółka z o.o. została zawiązana umową spółki z dnia 10 lutego 2006 r.

z kapitałem zakładowym 50.000 złotych. Wspólnikami tej spółki byli A. S.

i S. D., każdy z nich objął 25 udziałów o wartości 1.000 złotych każdy, pokrywając je gotówką (umowa k. 57). Spółka ta została zarejestrowana 15 marca 2006 r.,

a jej pierwszy zarząd był dwuosobowy i sprawowali go wspólnicy. A. S. był wspólnikiem tej spółki do 28 października 2013 r., a następnie wspólnikami tej spółki byli W. W. i B. B.. Nadto do 16 sierpnia 2011 r. A. S., pełnił funkcję wiceprezesa zarządu spółki (...), zaś od 3 lutego 2013 r. dysponował on szerokim pełnomocnictwem do działania w jej imieniu, identycznym jak to, które posiadał w spółce (...), gdy ponownie do pełnienia funkcji w zarządzie powołany został uchwałą z 22 grudnia 2016 r. (k. 71-73, 108-110).

Materiał niniejszej sprawy jak i toczącej się sprawy AGo 2/18 z wniosku (...) sp. z o.o. przeciwko A. S. wskazuje, że faktycznie w działalność tych spółek zaangażowany jest dłużnik, któremu spółki przyznały szeroki zakres uprawnień, a osoba dłużnika przewijała się we wszystkich transakcjach, które podejmowano w jego interesie. W obu spółkach

w tym samym czasie zostały też podjęte działania zmierzające do uzyskania przeciwko A. S. tytułu egzekucyjnego w formie wyroku sądu arbitrażowego powołanego ad hoc, a następnie uzyskania sądowego tytułu wykonawczego przy jednoczesnym uznawaniu przez A. S. zobowiązań, jak i złożonego przeciwko niemu wniosku (łącznie w obu postępowaniach do kwoty przeszło 8.000.000 zł). Nadmienić należy przy tym, że w międzyczasie doszło też do zmiany zarówno zarządu, jak i siedziby spółki(...), przy czym aktualnie siedziba ta tożsama jest z miejscem zamieszkania dłużnika (ul. (...), G.), zaś adres dla korespondencji (ul. (...), G.) jest adresem miejsca, w którym koncentrują się działalności, w które zaangażowany był i jest A. S..

Materiał sprawy nasuwa więc wątpliwości co do wiarygodności działań mających stanowić podstawę rozstrzygnięcia, a w szczególności dokonanego uznania. W jego świetle, w zestawieniu z materiałem sprawy V AGO 2/18 nie sposób odeprzeć wniosku, że faktycznym celem przyjętego trybu postępowania jest legitymizacja działań poprzez uzyskanie sądowego tytułu wykonawczego na rzecz spółek powiązanych, z potencjalną szkodą dla pozostałych wierzycieli A. S..

Na podstawie ogólnie dostępnych rejestrów Sąd ustalił, że wobec dłużnika prowadzone jest obecnie postępowanie egzekucyjne z należącej do niego nieruchomości położonej w Ł., dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą

nr (...). Jak wynika z treści księgi wieczystej postępowanie to wszczęte zostało w marcu 2014 r., a w listopadzie 2015 r. i w maju 2017 r. przyłączyli się go niego kolejni wierzyciele. Prowadzone są również postępowania egzekucyjne z nieruchomości A. S. położonych w Ł., dla których Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgi wieczyste nr (...), (...), (...), (...), (...), (...) oraz (...). Postępowania te wszczęte zostały w sierpniu 2014 r. Nadto na nieruchomości A. S., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), w kwietniu 2017 r. ustanawiane zostały hipoteki przymusowe łącznie do kwoty ok. 725.000 zł na zabezpieczenie zaległości podatkowych dłużnika z tytułu podatku od towarów i usług.

Z treści wyroku Sądu Arbitrażowego powołanego ad hoc przez strony w sprawie V AGO 2/18 wynika, że oprócz zwrotu spłaconego za A. S. długu w kwocie 550.000 zł, jego zobowiązanie obejmuje bezpodstawnie pobrane ze spółki (...) środki

w kwocie 693.321,15 zł w 2015 r., 705.679,72 w 2016 r. i 295.906,11 zł w 2017 r. Wiarygodność tych danych budzi jednak zastrzeżenia w świetle składanych przez (...),

a uzyskanych przez Sąd sprawozdań finansowych spółki, których treść nasuwa wątpliwości co do rzeczywistego przepływu środków pomiędzy spółką a A. S., z czego wynikać mają stwierdzone wyrokiem sądu polubownego roszczenia.

Podobne wątpliwości rodzą się na tle analizy sprawozdań finansowych spółki (...) Z bilansu spółki nie wynika, aby spółka dysponowała kapitałem pozwalającym na realizację umowy przelewu wierzytelności, umowy przedwstępnej warunkowej umowy sprzedaży nieruchomości oraz pobranych zaliczek na rzecz A. S. sprawującego funkcję pełnomocnika zarządu powodowej spółki w latach 3 lutego 2013 -21 czerwca 2016 r.

W latach 2009 r., 2010 r. spółka (...) nie osiągnęła żadnego przychodu,

w 2011 r przy przychodzie rzędu 438.257 zł poniosła stratę w wysokości 154.803,80 zł.

W roku 2012 r. osiągnęła przychód w wysokości 490.810 zł, oraz zysk w kwocie 10.868,02 zł. Spółka nie posiadała żadnych aktywów trwałych, a aktywa obrotowe wynosiły 264.485,03 zł. (k.170). W bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2013 r. dane porównawcze z dnia 31.12.2012 r. nie zgadzają się z tymi wykazanymi w bilansie za 2012 r. Wynika z nich, że spółka posiadała w tej dacie aktywa trwałe w wysokości 270.600 zł oraz aktywa obrotowe w wysokości 2.822.343,10 zł (k.186). Rozbieżności powyższe czynią dane za rok 2012 r. całkowicie niewiarygodnymi.

W 2013 r. przychód spółki wyniósł 1.064.658,96 zł, zysk 143.395,98 zł. Aktywa trwałe spółki wynosiły 1.652.931,93 zł, obrotowe 7.945.545,69 zł. (k.186). W bilansie z dnia 31 grudnia 2014 r. dane finansowe dotyczące stanu na dzień 31.12.2013 r. również się różnią. Wynika z nich, że na koniec 2013 r. spółka posiadała środki trwałe w kwocie 4.210.790 zł natomiast aktywa obrotowe wynosiły 5.410.053,26 zł. (k.202). W bilansie za 2014 r., w danych dotyczących roku 2013 r. pojawiła się po raz pierwszy kwota 2.557.858,07 zł ujęta jako długoterminowe rozliczenia okresowe. Przy tak

znaczących rozbieżnościach dotyczących księgowości w 2013 r. nie sposób ocenić, czy spółka w istocie posiadała środki w wysokości 1.307.482,71 zł na ich przekazanie A. S..

Co więcej ze zgromadzonych dokumentów wynika, że w 2014 r. z tytułu prowadzonej działalności spółka osiągnęła przychód na poziomie 1.765.322,10 zł przy kosztach działalności sięgających 1.693.760 zł. Z bilansu nie wynika przy tym, aby spółka została dokapitalizowana przez wspólników czy też, aby zaciągnęła dodatkową pożyczkę ponad istniejące już zadłużenie. Wręcz przeciwnie, z bilansu wynika zmniejszenie w roku 2014 zobowiązań z tytułu dostaw i usług z kwoty 8.202.415,08 zł (stan na 31.12.2013 r.) do kwoty 2.421.615,08 zł (stan na 31.12.2014), sugerujące spłatę przez spółkę jej zobowiązań

z tytułu dostaw i usług w wysokości 5.780.800 zł, przy czym suma aktywów uległa zmniejszeniu jedynie o kwotę 2.160.349,08 zł. Powyższe oznaczałoby wypłatę dużo wyższych środków w 2014 r. (2.940.374 zł) niż te, którymi zgodnie z dokumentami sprawozdawczymi spółka dysponowała.

W żadnym ze wskazanych wyżej dokumentów sprawozdawczych nie sposób przy tym odnaleźć ujęcia po stronie aktywów spółki zobowiązań A. S. względem spółki stanowiących jej należności, a mających sięgać do 31.12.2014 r. kwoty ok. 4.247.856,71 zł.

Co do wypłat w latach 2015, 2016 i 2017 na łączną kwotę 1.039.145,70 zł, wobec niezłożenia przez spółkę sprawozdań finansowych za te lata, nie sposób zbadać, czy spółka faktycznie tak znacznymi środkami finansowymi dysponowała.

W ocenie Sądu zachodziły więc istotne wątpliwości co do wiarygodności okoliczności przytoczonych w toku postępowania arbitrażowego dla uzasadnienia stwierdzonego wyrokiem sądu polubownego rozszczenia, jak również wątpliwości co tego, czy istotnie uproszczone uzyskanie tytułu wykonawczego przeciwko A. S., w postaci stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego, nie zmierza do ewentualnego pokrzywdzenia innych jego wierzycieli poprzez umożliwienie przyłączenia się do egzekucji prowadzonej z jego majątku przez podmioty w większym lub mniejszym stopniu zależne od A. S..

W świetle powyższego, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wniosek o stwierdzenie klauzuli wykonalności wyroku Sądu Arbitrażowego ad hoc z 16 sierpnia 2017 roku (k. 47), który to wyrok został wydany na posiedzeniu niejawnym bez przeprowadzania postępowania dowodowego (wobec uznania długu), nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 1214 § 3 punkt 2 k.p.c. sąd odmawia uznania lub stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej m.in., gdy byłoby to sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej (klauzula porządku publicznego). Ocena przedstawionego do stwierdzenia wykonalności orzeczenia

z punktu widzenia klauzuli porządku publicznego, nie może nastąpić bez odniesienia się do treści orzeczenia, jego podstawy faktycznej i materialnoprawnej, a co za tym idzie nie może ograniczać się li tylko do jego kontroli formalnej, jak i dołączonych do wniosku dokumentów. W ramach klauzuli porządku publicznego sąd uprawniony jest do badania istnienia, jak

i zasadności objętego wyrokiem sądu polubownego uznanie długu. Celem zastosowania klauzuli porządku publicznego nie jest ochrona interesu strony, której dotyczy wyniku procesu, ale ochrona porządku prawnego państwa. Do podstawowych zasad porządku prawnego zalicza się normy konstytucyjne o zasadniczym znaczeniu oraz naczelną zasadę poszczególnych dziedzin prawa tak materialnego jak i formalnego (por. wyroki Sądu Najwyższego 28 kwietnia 2000, II CKN 267/00, 3 września 2009 roku, I CSK 53/09, 4 grudnia 2015 roku, I CSK 288/15). Klauzula ta jak każda klauzula generalna jest niedookreślona, co pozostawia sądowi orzekającemu w konkretnej sprawie dyskrejonalność. Podstawę odmowy stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego mogą być sytuacje, które prowadzą do pogwałcenia podstawowych zasad porządku prawnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego, jeżeli dostępny materiał prowadzi do wniosku, że wyrok może zmierzać do naruszenia chronionych przez prawo interesów osób trzecich (wierzycieli) spoza kręgu powiązanych spółek i osób lub ma służyć innym celom niż te, którym zgodnie ze swoją istotą powinien. Do takich zaś wniosków doszedł Sąd Apelacyjny, gdy w okolicznościach sprawy trudno uznać aby pomiędzy stronami istniał spór wymagający

sądowego rozstrzygnięcia, gdy dokonane uznanie długu przez pozwanego jak i wniosku miało ułatwić uzyskanie założonego przez strony rezultatu i zmierzało, na co wskazują podjęte od lipca 2017 roku działania w spółkach faktycznie prowadzonych przez A. S. do zalegalizowania wątpliwych prawnie transakcji gospodarczych, wywołanie faktycznie innych ukrytych skutków prawnych.

Mając to na uwadze na mocy powołanych przepisów Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.